

ΕΝΑΣ ΘΕΡΣΙΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΤΑ ΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΠΥΡΙΔΙΩΝ

‘Ο Λευκάδιος τύπος της Ἐπαναστάσεως. Γελωτοποίες τοῦ στρατοπέδου! Ο Σπυριδίων καὶ οἱ Ρουμελιώτες. Μιὰ πολιτικὴ του σάτυρα. Συντριδίων καὶ Κελεκετρώνων. «Του γινεται κενούπι στος δεινούς Βαυαρούς.»Ως Αθήνα πεφάτη χώρα!..»Ενε
ἔπεισδόι διό την τὴν Ἀστυνομίαν καλεῖται.

Στις χρόνια της Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, μέσα στα πόσα δραματικά θέματα, δὲν ξεπούλων και οι κυριοί τών ποι διασκέδαζαν τους ἀντρες του Ἀγώνων - δύποτε δ Θρούμης τους ήφεσε τον Τροφίκον Πολεμιστό. Μεταξύ των ἄλλων ή Ναυπλιακή ποράδοσης διεσπεσε τὰ κατορθόδοτα ἐνὸς Ἐπαντήσιον γνωστον με τὸ παραπομπὸν Σπανιδών, γιατὶ τὸ πραγματικὸν του νόμοια είνε γνωστό.

Ο Σπυριδιών ήταν γένημα και θρέψα της Λευκάδος. Στις παρασκήνες της Έπαναστάσεως ζόντας στη Ζάκυνθο, «παγγάλιόμενος τὸ βαρελλί, ὅτι γαράκη σφραγίδων και διασκεδόντας τοὺς Ζακυνθίνους μὲ τὶς διάφορες μ π α τ ζ ον λ ε τ ε σ τον. Και μά φορά παρουσιάσταντα στὴν Πλατεὰ Ρούγα φορῶντας παράξενή φαντασίην ἢ σπολή και λέγοντας δι τινε. Βασιλίους τῆς Λευκάδος! Τὴν ἐποχὴν ἕνεκνει εἰχαν καταψύχεις στὴ Ζάκυνθο διάφεροι διπλαρχηγοι τιῦν Μωρᾶ, δικως δ Θεωδορος Κολοροτζώνης, δ Νικηταράς κλα. Ο Σπυριδιών –ποὺ τοῦ δρεσσαν τὰ μεγαλεια και τ' ἄρματα –προτιμούσε τὴ συντροφιά τῶν διπλαρχηγῶν και ίδιαιτέρως τοῦ Νικηταρά, δ οποῖος μάλιστα τὸν εἰχε πάρει και υπὸ τὴν προστασία του.

“Οταν ξηράγχτηκα ή Επανάστασις και οι οπλαρχηγοί ἐπῆγαν στην Πελοπόννησο, δι Σπυρίδωναν ἀκολούθησα τη Νικαϊάρδη. Κανά τῇ ἑποχῇ που δ ὀδύμαλης με τὸ φωτοῦ στράτευμά του κατεβαίνει στὴν Ἀγρούλιδα, Δι Σπυρίδωναν βιρτουόζαν στὸ Ἐπανάστατον στρατόπεδο τῶν Μιλών (κοντά στὴ λίμνη Λέρον) ζωφόρος καὶ εἰσόδος. Ἀπήγγειλε αὐτούσοδει ποικιλά, τραγουδούσας μὲ τὴν Ἐπανάστατην πορφροῖς τῷ θύνοις τοῦ Ρήγη, διηγέραντα διάφορα παραμύθια, διστεία, ἀνέκδοτα, παροιμίες, σάτυρες εἰς βάσεις τῶν Τούρκων καὶ πολλὲς φωρεῖς καταθώμανταν γέρεντα τῷ γέλοια καὶ νά κατανοῦν δειλικασμένους τότε στρατιώτες νά παρίσουν κονφάριο. Ήταν δὲ γεγάλιοποιός του στρατοπέδου καὶ συνάδει δ βαρύδος του.

"Οταν οι "Ελλήνες ἔκανον σαν τ' Ἀνάπλι δὲ Σπυριδίων ἦτορες καὶ αὐτός γὰρ μηδ στήνειν εἶδε πόλιν καὶ νὰ ἐγκατασταθῆ δριστικῶς σ' αὐτῆ.

Στην Πλατεία τού Πλατάνου (σώζεται άκινθι διατομή οικάδας αυτών των πλάτανων) ήταν τό σπίτι του στρατηγού Νικηταρά. Ο Σπυροδόμης είχε γίνει ο παρόπατος του διάχρονου τιμού τραπεζίστων, προστατευμένος μάλιστα από την κάρδια στρατηγού, τηνδιδόφορη και εγγενή Ρεγγίνα, που γεννήθηκε με τ' απαύγαστη του. Ο Σπυροδόμης διακεφανέψιος, δηλαδή την ήμέρα του την περονόσα στην Πλατεία αυτήν, ήδη διοικητής αποτελούσε τότε το μοναδικό κέντρο της πόλεως Σπαλατώνας μένοντας κάτω μάλιστα τη σημαία του μεγαλοπρεπούς δάντρου, η οποία στο τέλος αποκέπεται. Διατηρήθηκε όμως ο Σπυροδόμης μέντος τότε τον διάδοχο του διαδοχικά, δηλαδή την πρώτη φορά στην Επαναστάσεως αυτών, και τεμπελίστηκε με την στήριξη των στρατιωτικών.

"Εξαφανιστὸν τὸν ἐπιασμόν ἡ λόξη νὰ διορθωθῇ καὶ κακῶς κείμενα
ἀρχούσαν νὰ καρδιάσῃ μὲ χλίουν τρόπους, νὰ χειρώνῃ καὶ νὰ
σωτηρίζῃ τοὺς στρατιώτικους ἑβεντούς ποὺ θέλουν μακρών ἀπό τὰ
πεδία των μαχῶν, ενώ ὁ Ἐμπρότυμος κατέστρεψε ἀπό μια
στήγη ἀλλά τὴν Ἑλλάδα.

Μιὰ μέρτη, μά τα πειράγματά του έξωργισε τόσο πολὺ μά
παρέδε από Ρουμανίας, όσας χύθηκαν κατά πάνω του νά τὸν
οποτεσσούν. Και ταῦτη τὴν πάθαινε, μὲν δὲν ἐπόφθατε νά την συντηνεῖ
στο σάπιο τοῦ Νικητοῦ καὶ νά ζησώσῃ πίσω από τὰ φουστάνια
τῆς Ρεγγύν. Ή μόρτη τοῦ στρατηγοῦ βγήσει στὸ παράθυρο καὶ
μὲν πολὺν κόπον κατεβαίνει τούτη Ρουμανίας.

— Τόν Σπυριδιών συνεργέσσαστε παιδιά; Μά είναι μουρλός ό κακομορφως!..

200

"Ερχεται δ ομφωνιας πολισμος του 1824 και κατηγορούν οι αγνωστοποιέμενοι στο Κρανίδι. Τ" Ανάπλι καταλαμβάνεται από το νέο "Επιστρεπτικόν", μα Πύροβδον τη Γεωργιανή Κουνουποφάρη. Ο Σπυρίδων, θελόντας να κοροϊδεύει τη μετασβολή αυτήν και την παραγκώνιας των στρατιωτικών ανδρών από τους πολιτικούς, φανερώνεται σημαντικός πρόσωπος στην Επανάσταση της Ελλάδας. Η πρώτη επιθέσεις της Επανάστασης στην Αθηναϊκή πόλη γίνεται στην Πλατεία των Σύνταγματος μια περισσότερη στιλατή. Ιστολισμένοι με χρυσόχρυσα και παρασέπτα ως «Βασιλεῖς της Ελλάδας» ανεβαίνουν σε μια και ορέκλα και έκφονον την πανηγυρικό τάχα της; νίκης των καλαμαράδων και της ανδραγάθηματας των προκατόχων τους... Αυτοκράτορας της Κωνσταντινούπολεως!

Τούτο τον πόλιν οι Δωριεῖς θεωροῦσαν μέρος, τὴν δρόμο ποὺ τὸ Ἐκτελεστικὸ Σῶμα συνεδρίαζε στὸ σπίτι του Κοντονιοφάτη, οἱ Σκυριδόνιν άνθεβαίνειν σ' ἔνα ταχανικά ποὺ ἤταν ἀπεννινοὶ καὶ ἀχρινᾶ νὰ καταναθεματίζουν τόχο τις αναρχικὲς διαθέσεις του Θ. Κολοκοτρώνα.

— Αύτοῦνος, λέει, σφάξει ἄρνια καὶ
χρῶς γίδες καὶ ταῖζοντας τ' ἀλογό τους

μὲ δεῖθος κοιτάσιοι ἐρήμημασι τὸ Μεσοῖα, ἐνῶ δὲ καθεύδεος δὲ καπετάνιον Γιώργην δὲ Κουνουπιώτιν ἔσφερε τὸ θαλασσινὸν τοῦ πάλαιον, τοῦδε σανά σίγουρον ἐπάνω στὸ Μπούντζι, τονταξέα μὲ λίρες Ἐγγάλειμες καὶ ἔτοι. μᾶς Ἐνακουσθάλησε τοὺς Τούρκους καὶ τὸ Μπρατζῆμα στὴν Ελλάδα I.

μη στην Ελλάδα τον περιόδο της.

Επίτηδες δηγήθηκε τὰ καθέκαστα μιᾶς ἀποφάσιστος πού είχε
βγαλεῖ τὰ μέρες ἐκείνες τὸν Βουλευτικὸν Σώμα γιὰ τὸ ξεπόλημα
τὴν ἔθνικῶν πετραίων. Επρόκειτο γιὰ σκανδάλο, ἀφοῦ οἱ ἄγρα-
σται ἦταν οἱ περισσότεροι φύλοι τῆς νέας Κυβερνήσεως. Ο Σπυρί-
δων δημόσιες καὶ τὸ συγκρότημα ἐπένθυσε.

*Βουλευται κι' Ἐκτελεσται
Πωληται κι' ἀγορασται !*

Τὸ πλῆθος ποὺ τὸν δικούγει χειροκροτοῦσες. Τὰ μέλη τοῦ Ἐπι-
λατιτικοῦ βγῆκαν στὸ μπαϊκόν τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Κουντουριώτη και
χειροκροτοῦσαν κι' αὐτού. 'Ο Σπυρίδιων τὴν ήμέραν ἔκβιά-
μενος.

“Οταν, κατά τὴν ὁρχὴ τοῦ 1826, ἡ υπὸ πόνῳ Γ. Κουνουπιώτην Κυβερνήσεως ἐκπαιχθεψαν τὸν Θ. Κολοκοτρόνη, τὸν ἔγγειαλαν γε μηπού στ’ Ἀνάπλι, διόπι τὸν ἕπεισα καὶ τὸ δέσποιλα στὴν Ὑδρα, δ’ Σπυρίδωναν κωρδίδειν τὸν εὐπότερον τὸν Γέροντα ποὺ πιάστηκε «δρπως οἱ μαλισκῶντες μὲ τὰ καρδιά».

"Οσαν δ Κολοκοτρώνης— επειτα από τοιων μηγνων φυλάκισι—
άμνητευθύνεις και γνώσεις στ' 'Ανάπλ., δ Σπυριδώνιν ἐπονεύσαν στήν
ἀποβάθμα νά τὸν χαίρεισθαι με τὰς λέξεις «Χαῖρε Αρχιεράτης
τῶν Ἐλλήνων!» καὶ συγχρόνως τοῦ διδόνω μυστηριώντως ἔνα δέμα.
«Οταν ἀγρότερα δε Ξαλοκαρφών· ανοιξε τὸ δέμα, ψήκης δέμα &
συμβοτικά ἀντικείμενα: α μια τοστούλα πούν ἐσυμβολίζει τὴν τελεό-
ταια συμφιλίους του μα τὴν Κυρβενῆν, ἔνα κομμάτι κα-
πότα γιαδ να τοῦν ὑποδειξεύ διι ασφαλέστερο θά τους ἤτανε
στὸ δέης κα κάθεται στα στρατόπεδα, ἔνα σασθι για νά
πολεμάτη τοὺς Τούρκους, κι' ἐνα βρέφι για νά δέρνη τοὺς
ψυγηπολέμους. «Ο Κολοκοτρώνης ἐγέλασε, και δ Σπυρι-
δώνι, στηριζόμενος ταρά στην προστασία του, ἔκανέρχεις

τὰ πειράγματα τοῦ γιὰ τοὺς φυσοπολέμους.

Οταν δὲ Ἰωάννης Καποδίστριας ἤρθε στὸ Ναύπλιον Κυβερνήτης, δὲ Σπυριδόνιδης μὲν τὸν εἰδὸς μὲ καλὸ μάτι. Στὶς ἐπικρήτης τοὺς δικαῖας ἦταν πολὺ προσχριττός, γιατὶ δὲ δαπενόμης Ναυάριον (δὲ αἰσθητὸς ἔκεινος) Ἐπανατῆσις ποὺ τὸν διπετώντας σε διηγήσατο, τῆς «Βασιλιάναις Δ. Βεζάντιος» δὲν ἔχορε πάτερνον. «Ἀστενόμος εὐτὸς ἦταν πολὺ καιομούστης καὶ μελαχρονός σάν τοῦ Αἰτσγάγονος. Δοικοῦ,
δὲ Σπυριδόνιδης γιὰ τὴν ακάψη, ἀλειψε μιὰ Αποκορύφη τὸ πόσαπό του μὲ καπνιά, βγήκε στοὺς δρόμους καὶ μὲ διάφορες γκριμάτες ἐμπράτη τὸν «Ἀστενόμο καὶ διεσκέδατος τοὺς κατοίκους Στὸ τέλος, οἱ ἀληθῆρες τὸν ἐπιστάντες καὶ δὲ Κυβερνήτης διετάξει καὶ τὸν διδοῖ-
ζαν ἀπὸ τῆς Ἀνάπλη, διόπου ἔσαναγκόρισε μετα τὸ φόνο τοῦ Καποδί-
στρια.

"Οιαν ήρθε στην 'Ελλάδα δ 'Οθων, δ Σπυριδιών τα δέδηλα μὲ τοὺς συνουδέσαντας τὸ νερό δ Βασιλέα Βαυαρούς, τοὺς δ ποιοὺς ών-
ναμέας 'Αλαμάνους. Γ' αὐτὸν διηγόντας διτὶ ήταν ποτὸς ἀγγείου,
ῶστε διὰ γιὰ πρώτη φορά στὴν ζωὴ τους εἰδαν τὸ νερό τῆς θά-
λασσας τῆς Τερεγγού, έπεισαν μηρύνοντα νὰ πιούνται. Εἶτα δένομι-
ζαν νερό γλυκόν... Μὲ τὸν καιρὸν, δ Σπυριδιών ἔγινε τόσο ἐνοχλη-
τικός στὸν Βαυαρούς, διτὶ ή 'Αστυνομία ἀναγκάσθηκε νὰ τὸν α-
πελάσῃ.

"Οταν ή προτευόντως μετετέθη στάς 'Αθήνας, δ Σπυριδίδων ἀπετελέσθε τὸν πρώτον τῆς εὐθύνην τόπο. Στὶς πρώτες μέρες ποὺ ήν θά, τόδι ἔβλεπαν να γνωῖσκε τοὺς δρόμους καιτάντας ἐδῶ καὶ κεῖ, σὰν δὲν θέωπος καὶ ξέπαντας κάτι. Καὶ διαν τοιούτους διαβάτης τὸν ἑφάτησε, δ Σπυριδίδων ἀπήντησε :

Ψάχνων να βρω κανένα νιόποιο 'Αθηναῖο, καὶ δὲν βλέπω που-

"Υστερό" ἀπὸ λίγες μέρες, κακοίοι πού ἡτον συναναγμένοι στὴν Πύλη τῆς Ἀνορᾶς, τοῦ εἰπαν διὰ αὐτοὺς εἶναι γγῆσιοι Ἀθηναῖοι. Οἱ Σπυριδώνιαν ἀνέβησαν σ' ἓνα λιθάρο, ἔγνωσα κατὰ τὰ Αὔροποι καὶ ἀπέβαλαν τοὺς παραπότας τοῦ εἰπαντοῦ ἄνθρωπον τόπον.

Ιακατώ πτιχονς πον εμειναν
"Ω Αθήνα, πρώτη χώρα
τι γαλδάουσιν τρέφεις τιώρα,
κοιτάζεις τούς φιλοσόφους
τώρα ταέπια παγκανθόταν

τερψές παλαιόνδρους;

Οι άνθρωποι είναι χώραν
και έχουν γηγενής με τα λι-
θάρια και θά ταν εξόπτευσαν,
άν δια-
έποδέσταν να χωθῆ στο μπαλάκιο τού
Χιώτη Σι. Κουζουάνδη, που τὸν ἔγγω-
νεις ἀπέ- Αγάπη.

